



**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

in parolam. ¶ Secundo predicta corroborantur
perponendo, liberos filiorum in nostris termi-
norum honoratos, sed solum positos in pōne fuisse,
magis probem p supra adducta) nam
arguitur, dispositio d.c. in pñentia, & d. §.
habet pñenti est exorbitans, & p iuris regulas,
patet. & pñentia Abb. Anto. Decius,
alijs in fin. glo. d. c. & in auth. nisi rogati. C. ad
ergo solum in casu suo locū habet, neq; ex-
nem recipit. c. q. a iure de reg. iur. in 6. l. i. ve-
de uiro. i. soluto matrimonio. Sed dispositio il-
iurum procedit in casu, quo filius honora-
gramus monasteriū fuisset ingressus, locū
ibi non uendicabit in filijs positus tñ in pō
monasterium ingrederetur. Hoc argō in si-
monasterio docto. in d. c. in pñentia ad aliud p-
cedens tñ plus stringit. ¶ Tercio confide-
dispositio d. c. in pñentia, & d. §. sed & hæc
fundata est in illa ratione, ne grauius per fi-
uita cōtemplatiua retrahatur. Anto. Abb. &
d. c. in pñentia. Ex quo inferitur, q si quis ante
ultimū fideic. iam esset ingressus monasteriū, si
in casu, de quo agitur, euenit, substitutus non
intererit, quia cessaret rō, de qua supra, vt sen-
tetur in d. c. in pñentia. ibiq; Modernis. col. 5. i.
pñentia q monasterium sit loco liberorum,
ibi pñatur fm Bal. in l. filium col. 1. ff. de his,
qui sunt, vel alij. iur. & in d. auth. nisi rogati, ubi
Barthol. Dec. & alij in d. c. in pñentia. Nec obstat
d. c. in pñentia inductus fm Imol. in notab.
pñentia text. ibi non dicit monasterium ha-
re liberorum, sed loquendo de ingresso in-
pñentia hæredem non dñ decedere, qui sibi mo-
nasterium instituit: q inter se differunt, vt
causam patet. Dicit et Bart. in d. auth. nisi rogati,
q Alexand. & in auth. si qua. C. de sacros. eccles.
monasterium loco liberorū non hñ, sed dñ esse
modo in vniuersum succedat fm Alex. in
auth. nisi rogati. Quod verū esse arbitror, si ingre-
deretur monasterium sibi hæredem instituat, vt cla-
re dñt illi rex. Idem, q monasteriū non sit de libe-
ris pñentia Alexand. in d. consil. 121. ¶ Ex præ-
dictis illud tollitur, q fauore monasterij, & ne vi-
cōtemplatiua impediatur, monasterium exclu-
ditur sub pōne, si filius hæres institutus
esset sine liberis; cum illa pōne, imo pōnalis
ratio pro non scripta, & non adiecta habeat
dñt hæc pñentia. Nam, ut dictum est, illud absq;
non procedit, vt qñ ageretur de fauore alterius
causæ, vel ecclesiæ substituta, & idē, ac fortius
ubi testatoris forent substituti p prædicta, q
non repetit, neq; super hoc articulo ulterius
pñentia, q ex iam dictis satis cōstat, liberos Bartho-
l. substitutos esse amittendos ad bona testato-
is morte tñ naturalem Nicolai in monasterio
pñentia, si pñentiam monasteriū salte in cōi el-
orum capax, argō l. i. tatus. §. Cornelio ff. de iu-
dici. Alioquin dies fidei commissi, & substitutio
non venisset, vt concludunt docto. cōiter in d. c.
pñentia, & plenē tradit insignis pceptor meus
dñt al. cū auus in 9. q. col. 7. cū trib. seque. Alex.
col. 7. col. 1. & 8. l. 2. & in cōf. 23. lib. 1. Laus Deo.

SYM M A R I V M.

in fin. si sine filiis, quando in masculis tantum, & quando
in feminis verificetur, & num. 16.
in fin. appellatio quando feminas quoq; contineat: & quid
in conditione, & num. 17. 18. & 19.
in fin. appellatum sub signo masculino expressum in dispo-
sitione comprehendit improprie femininum.

- 4 Masculinitatis qualitas quando in conditione illa, si sine filiis, repetita presumatur, & num. 6. 8. 14. & 22.
- 5 Familiarū honor, et decus diuitis cōseruant, et egestate pēunt.
- 6 Filius qui dicit, intelligit masculum.
- 7 Inhabilitas medijs operatur extremi inhabilitatem.
- 8 Vt supra: Hæc uerba, & si milia quomodo fient repetitiuē.
- 9 Reiterata sepius uerba quid operentur.
- 10 De filiabus testatoris ad nepotes quando non fit arguendū in sub-
stitutionibus ad illarum exclusionem, & num. 15. & 20.
- 11 Neptis ex filio quando conditionem illam si sine filiis ad exclu-
sionem substituti faciat deficere, & quando non.
- 12 Qualitatis repetitio quando facta non censetur, & num. 22.
- 13 Neptis magis, quam filia a testatore dilecta presumitur.
- 14 Testatoris dispositio secundum statuta interpretatur.
- 15 Masculinum quando feminas quoq; contineat.
- 16 Conditio uoluntaria quandoq; improprie etiam uerificatur.
- 17 Dispositio excludens feminas qñ odiosa, & qñ fauorabilis dicitur, & qñ excludit filias nepotes quoq; censetur excludere.
- 18 Dispositio excludens feminas per masculos multiplici ratione inducta est, & non unica agnationis cōseruande.
- 19 Repetitio qualitatē non fit in dispositione onerosa, & odiosa.

E P I T O M E.

Substitutio facta filiis institutis cum conditione, si filij masculi decederent sine filiis legitimis, & naturalibus, expirat existentia filiarū foeminarū, quando collaterales testatoris extranei, & remotiores essent substituti, propter quos illa filia a statuto non excluderetur: quamuis filias proprias testator in institutione propter filios masculos, & in substitutione propter substitutos omnino excluderet, illis de dote duntaxat prouidendo, & maxime si testator sapius illa conditionem absq; masculinitatis qualitate in suo testamento exprefferit.

C A S V S C O N S I L I I.

Bartolomeus unicū habens filium masculinum Ioannotium illum hæredē instituit, siq; ipse sine filiis legitimis, & naturalibus decederet, ei vulgariter, pupillariter, & per fideic. substituit Raphaelē, & eius filios, & descendētes mascululos legit. & naturales pro una dimidia, & p alia filios, & descendentes Amphronis, Cum onere, q substituti filiabus ipsius testatoris, quib. & cuilibet ipsarū iam testator in dicto testō florenos ducentos dotis noīe legauerat, alios ducentos florenos amplius nuptiarum tpe pro ipsarū dotib. soluere tenerentur: & in casu dictæ substitutionis testator plurima legata & pijs causis, & alijs diuersis personis reliquit sub una, eadēq; forma semper octies repetita, & expressa hoc modo, Item in cū, & casib. prædictis, quando de dicto testatore non remaneret aliqui, seu aliquis filius, seu filij masculi legitimi, & naturales, uel quando remaneret, & decederent omnes sine filiis legi. & natur. & c. & latius, prout in testō continetur, cuius uerba diligēter inspiciēda sunt. Decessit primo iam testō conditio Bartholomeus testator, Ioannotio, & Lucretia filijs legit. & naturalibus superstitibus: qui Ioannotius filius, & hæres adiuit hæreditatem, illiq; se immiscuit. Vita deinde functus est Raphael testatoris patruus, ut supra, substitutus, superstitē Rubeo eius filio, qui & tertio ex hac uita migravit, relicto post se Raphaelē iuniorē ipsius filio, qui hodie uiuit, & præterdit nūc bona dicti Bartholomei testatoris per fideic. & ex substitutione facta sibi deberi. Decessit & quarto loco Antonius filius quondam Amphronis, relicto ex se alio Amphronē, qui et adhuc uiuit, eodēq; iure sibi fideicōmissum deberi affirmat. Quinto loco obiit Ioannotius filius, & hæres dicti testatoris,

toris, relicta Maria ex seipso genita, q̄ haredē insti-
tuit. Maria tandem postremo mortua est, superflite
Julio eius filio, qui tanq̄ hares matris suae, eaq̄ me-
diante hares Ioannotij aui materni contendit bo-
na hareditaria ipsius aui, q̄ iure hareditario tenet,
absq̄ aliquo onere fideicommissi, de quo supra, ad
se pertinere. Quæstio nis est in hac facti specie, utrū
ex substitutione in dicto testō Bartholomei facta
agnati masculi, vcz Raphael, & Amphrion iuniores
ad bona hareditatis Bartholomei, deductis de iure
deducendis, admitti debeant, an uero uirtus su-
stitutionis, & fideicommissi ex defectu illius p̄dō-
nis, si sine filij legitimis, & naturalib. ob existentiam
Maria filia tpe mortis Ioannotij expirasse dicatur.
Præsupponitur hoc in casu nullum in loco statutū
extare, pp̄ qd̄ filia, aut aliquis natus ex linea fœmi-
nina à successione ab intestato excludi debeat pp̄
agnatos collaterales defuncti, de cuius hareditate
ageretur, nisi pp̄ filium masculū, seu nepotem, uel
pronepotem, aut alios liberos, & descendentes ma-
sculos per lineam masculinā provenientes, uel pp̄
fratrem carnalem defuncti, seu ex illo nepotē, aut
propter patrem, seu auum paternū personā defun-
ctæ, & prout in dicto statuto plenius h̄t. Quo fit, ut
Maria, & successuē Iulius eius filius à successione
ab intestato Ioannotij, ac ē Bartholomei per dic-
tos Raphaelē, & Amphrionē iuniores agnatos,
& collaterales excludi non debuerit. cū ip̄i nō sint
de personis in statuto cōprehēsis, q̄ dictam Mariā à
successione prædicta excludere poterint.

CONSILIVM CXV.

Tantibus in proposito themate enarratis,
q̄stioni propositæ rēdendo, prima facie v̄
dicēdū, q̄ Maria filia Ioannotij non faciat
deficere p̄dōnem illam, si Ioannotius decesserit si-
ne filijs legitimis, & naturalib. ad exclusionē substi-
tutorum: nam t̄ q̄ p̄dō masculorū potior est p̄dō-
ne fœminarum, illa p̄dō, si sine filijs legitimis, & na-
turalibus, adiecta substitutioni solum uerificatur in
filijs masculis, & non in filiabus fœminis; secus si p̄dō
masculorum non esset potior, sed par p̄dōni fœmi-
narum: hoc expresse uoluit Petrus de Ancha, in l.
tres fratres ff. de pactis, Alex. in cons. 1. lib. 4. qui at
testatur Ioan. mariā Riminaldum summi ingenij ui-
rum & tempestate sua excellentissimum ita consul-
uisse. At ex dispositione Bartholomei testatoris fi-
liorū, & descendentium masculorum p̄dō potior
est p̄dōne fœminarum non solum quoad primū in-
stitutionis gradū, in quo filios masculos prætulit fi-
liabus fœminis, quib. solum florenos ducentos reli-
quit, filios aut̄ v̄ter haredes instituit, q̄ ēt quo-
ad fœm & tertium substitutionis gradum, cum in se-
cundo ēt filiabus fœminis filios masculos p̄tulerit, il-
los inuicē substituendo, in tertio uero eisdē prætu-
lerit, collaterales suos masculos ualde remotos, ut
ex testō apparet. Quare illa p̄dō, si sine filijs legit. &
natu. adiecta substitutioni factæ Ioannotio filio, &
haredi debet intelligi de filijs masculis ipsius Ioan-
notij, non aut̄ de fœminis. Quo fit, ut propter Ma-
riam illius filiam p̄dō illa non defecerit, quo minus
ultimo loco substituti, exclusi ea, & p̄r ēt Iulio il-
lius filio, admitti p̄tuerint. ¶ Secundo t̄ filiorum
appellatioae q̄uis filia fœminæ contineatur l. libe-
ri. & l. liberorum. §. præter in uers. filiorū ff. de uerb.
signif. quia masculinum concipit fœmininum l. si
ita scriptum in prin. ff. de lega. 2. cum alijs: hoc tñ est
ex quadam interpretatione, atq̄ uerborum impro-
prietate l. pronuntiatio in prin. ibi ad utrunq̄ sexū
plerumq̄ porrigitur, l. iusta interpretatione, ubi ca-

fus ff. de uerb. signi. gl. in l. ff. eod. tit. & colligitur ibi
ex uerbis Bar. Verba aut̄ p̄dōnalia, seu p̄dōnaliter p-
lata debent uerē, & propriē intelligi, nō aut̄ impro-
priē, nec interpretatiuē l. qui haredi, l. moxius cū
alijs ff. de cond. & demon. Bar. in l. Gallus. §. & quid
si tñ ff. de lib. & posth. ubi p̄dō uoluntaria uerē, & p-
priē debet intelligi; ergo illa p̄dō, si decesserit sine fi-
lijs legit. & nat. adiecta substitutioni factæ Ioan-
notio, q̄ fuit uoluntaria, non aut̄ aliqua necessitate ap-
posita, debuit adimpleri, & uerificari in filijs mascu-
lis legit. & nat. & non in fœminis. ¶ Tertio prædicta
cōfirmantur ex ijs, quæ tradit Bar. in d. l. liberorum
col. 4. uerbi 4. casu & c. q̄ q̄ de filijs mentio fit p̄dōna-
liter in aliqua dispoñe puta testamētaria, si illa p̄dō,
uel dispositio fauorem filiorū non contineret, sed
potius grauamen, filiorum appellatio ad illos non
extēditur, qui impropriē appellatione filiorū cōri-
nentur, quia p̄dō uerē, & propriē debet impleri iur-
ib. præallegatis, sed de filijs legit. & nat. hic mentio
fit in p̄dōne appositæ substitutioni fideicommissa-
ria, q̄ onus, & grauamen quoad Ioannotij filij cō-
tinet Bar. in l. coharedi. §. cum filia in uers. q̄ si ha-
redē, & in uers. q̄ ita ff. de uulg. & pup. c. Raynaldus, c.
Raynaldus de testa. l. cū acutissimi, l. quidem filium
C. de fideic. l. iubemus §. finalit Cad Trebell. haredi-
b. in prin. in uers. ff. eod. l. unum ex familia §. itē
ff. de lega. 2. l. Lucius §. tres haredes, & ibi Dynad
Trebell. Albe. in l. si fuerit, ibi q̄; Paul. Cast. & Soc. ff. de
rebus dub. iugiter appellatione filiorum legit. & natu-
ralium non potuit comprehendere filia fœmina Io-
annotij ad exclusionem agnatorum masculorum
substitutorum. ¶ Quarto t̄ q̄ in dispoñe exprimit̄
aliquid nomen appellatiuū sub signo masculino,
tunc de proprietate sermonis non comprehendit
fœmininum, sed impropriē, & ex interpretatione
d. l. pronuntiatio, & d. l. iusta, ergo sub his uerbis, si li-
ne filijs legit. & nat. decesserit, non dicitur contine-
ri filia fœmina legit. & nat. quia sumus in p̄dōne, in
qua interpretationi, & impropriē uerborum lo-
cus non est, ut supra dixi. ¶ Quinto t̄ q̄ testator in
institutione, & substitutione, masculos proprijs fi-
liabus prætulit, uehemens coniectura est, q̄ masculu-
nitatis qualitas censetur repetita in uerbi illius p̄dō-
naliter, & simpliciter expressis, & si sine filijs legit. &
naturalib. decesserit: cum testator honorado, & uo-
cando solum masculos ad hareditātē, hoc fecisse
dicatur gratia cōseruadi nomen, agnationem, &
familiam ipsius testatoris, q̄ non p̄ fœminas, sed p̄
masculos cōseruatur, & hoc præsertim si sumus in
ultima uoluntate, q̄ regulariter à testatoris uolun-
tate, & ea ex uerbis colligitur l. ab eo ff. de suppl.
lega. l. non aliter, ff. de lega. 3. l. in p̄dōnibus primum
locum, & l. pater seuerinā ff. de cond. & demon. ut
h̄t per eximium præceptorem meū Bart. Sc. cin. l.
cū auus col. 5. cū sequen. ff. de cond. & demon. &
melius per ipsum in l. Gallus. §. nūc de lege. col. ult.
ff. de lib. & post. lo. and. post Richar. in ruo. de re iu.
Poruit. n. testator moueri, quia magis masculinū, q̄
fœmininū sexum dilexit, cōsiderans forte, satis esse
fœminas fore dotatas, masculos uero onus familia-
rum, substitinere d. l. pronuntiatio maxime in fi. & l.
familia ff. de uerb. signif. Curtius Iunior in cons. 9.
And. Barb. in cons. 5. inter cōsilia Alex. lib. 4. & l. 1.
§. quod si seruus ff. de uentre insp. ¶ Adde, t̄ q̄ p-
pter diuitias honestas, & decus familiarū cōferunt̄
tur, & ē 5. ppter egestatē pereunt. §. scimus in aut̄
de testibus. l. i. ff. de custo. reor. atq̄ egestatē (ordē)
bus uita est supplicij, & mos solatiū. l. quisquis C.
ad l. iul. maicst. lo. Andr. in addi. Spec. in tit. de sue-
cc. l. ab intest. in addi. magna. Adde et alia cōiecta

illa adone si decesserit sine filijs legitimis & testator quoribus adonem illam si sine filijs reallumpfit, toties et casum illum reallumpfit, qm non remaneret, uel remaneret sui filij cu illa qualitate masculinitatis: Ex quo inferitur, quod sicut masculinitatis qualiterem semper expressit ac nunquam omisit, ita similiter expressisset repetendo conditionem illam si sine filijs, si uoluisset de masculis intelligere, qm cum non fecerit, dicendum, & presumendum est ipsum de illa qualitate nullo modo uoluisset intelligere, sed simpliciter de filijs legitimis & natur. facile namq; hoc illi fuisse argo c. ad audientia cu gl. de decimis. l. vnica. §. sin aut ad deficientis. C. de cadu. tollen. l. si seruum. §. non dixit prator. ff. de acquirenda hereditate. optimus tex. in l. i. ubemus. C. ad vell. Et hanc opinionem, q in illa adone, si decesserit sine filijs legitimis & nat. non intelligatur repetita qualitas masculinitatis, sed et in filiabus foeminis verificetur, tenuit Ioan. Andr. in c. Raynaldus. de testam. §. Anton. ibi. alijq; canonistae sequuntur: & inter consilia Alex. est consil. 33. lib. 4. qd fuit Ludouici Bolognini conciliis mei, in quo hanc sententiam tamquam iure uerore defendit. Neq; hoc miru videat, quia si testator vnu admisit incoueniens, filios suos aliosq; agnatos masculos filiabus suis pferendo §. l. maximum uitium. C. de lib. pter. pferim. cu filij ex forma statutoru loci ab agnatis masculis collateralibus non excluderentur ne inconuenientia multiplicare uoluisset uideatur, ut neptes quoq; dicantur pp illos exclusas, dicendum est, q exprimendo adonem illam, si decesserit sine filijs legitimis & naturalib. sub ea uoluerit comprehendere neptes suas non solum ex filio, sed et ex filia natus ad exclusionem agnatorum substitutorum, qui illas ab intestato non excluderent, tum ut sua dispositio conformis sit non modo iuri coi, sed et statutis loci iuxta tradita per Bar. in l. vi iurjurandi. §. si liberi. ff. de op. lib. Bart. Alex. & alij scrib. in l. heredes mei. §. cu ita. ff. ad Treb. tu quia hanc interpretatio, & declaratio coadiuuatur ex text. in l. cu acutissimi. C. de fideic. vbi non solum filij, sed filia quoq; & alia descendentes foeminae excludunt substitutos extraneos, quales sunt hi, qui gradu quinto, vel sexto remoti sunt a persona testatoris, & Ioanotij heredis grauati. Et quis testator pp substitutos et collaterales excluderet filias proprias, no tn ob hoc dici debet, ipsum uoluisset excludere neptes Ioanotij filij & heredis, primo ne, ut dictum est, dato vno inconuenienti plura se quantur §. l. i. cum ibi not. C. de dot. promiss. & l. si q in prin. C. de inno. testam. absurdum namq; foret, q ex exclusione propria filia pp substitutos extraneos neptes quoq; ex filio diceretur exclusas §. humanitatis ratione, de qua in d. l. cu acutissimi: neq; de filiabus testatoris ad eius neptes arguendum est ad illa exclusionem ut infra dicitur. Deinde quia inter illas diuersa militat ratio, nam testator filias pp substitutos exclusit, qm illis de dotib. prouidit non solum in casu institutionis filioru, sed et in casu substitutionis extraneoru, & par filia non fuerunt penitus exclusas, imo congruenter dotata: qd secus contingeret in neptib. si non comprehenderentur sub illa adone si sine filijs legitimis, & naturalib. quia illis nullo modo prouisum reperiret: qd minime dicendum est, alioquin hac diceretur aequitas abusua, ut inquit Bald. in l. si defunctus. C. de suis, & legi. d. l. maximum uitium. Itaq; de filiabus testatoris ad neptes non est arguendum. ¶ Nec obstat d. l. si uia matre, quia tex. ille procederet, q nec absurdum, nec interueniens aliquod resultaret: deinde qm no militaret diuersa ro exclusionis: vbi aut est diuersa ro ibi & diuersa

illa adone si decesserit sine filijs legitimis & testator quoribus adonem illam si sine filijs reallumpfit, toties et casum illum reallumpfit, qm non remaneret, uel remaneret sui filij cu illa qualitate masculinitatis: Ex quo inferitur, quod sicut masculinitatis qualiterem semper expressit ac nunquam omisit, ita similiter expressisset repetendo conditionem illam si sine filijs, si uoluisset de masculis intelligere, qm cum non fecerit, dicendum, & presumendum est ipsum de illa qualitate nullo modo uoluisset intelligere, sed simpliciter de filijs legitimis & natur. facile namq; hoc illi fuisse argo c. ad audientia cu gl. de decimis. l. vnica. §. sin aut ad deficientis. C. de cadu. tollen. l. si seruum. §. non dixit prator. ff. de acquirenda hereditate. optimus tex. in l. i. ubemus. C. ad vell. Et hanc opinionem, q in illa adone, si decesserit sine filijs legitimis & nat. non intelligatur repetita qualitas masculinitatis, sed et in filiabus foeminis verificetur, tenuit Ioan. Andr. in c. Raynaldus. de testam. §. Anton. ibi. alijq; canonistae sequuntur: & inter consilia Alex. est consil. 33. lib. 4. qd fuit Ludouici Bolognini conciliis mei, in quo hanc sententiam tamquam iure uerore defendit. Neq; hoc miru videat, quia si testator vnu admisit incoueniens, filios suos aliosq; agnatos masculos filiabus suis pferendo §. l. maximum uitium. C. de lib. pter. pferim. cu filij ex forma statutoru loci ab agnatis masculis collateralibus non excluderentur ne inconuenientia multiplicare uoluisset uideatur, ut neptes quoq; dicantur pp illos exclusas, dicendum est, q exprimendo adonem illam, si decesserit sine filijs legitimis & naturalib. sub ea uoluerit comprehendere neptes suas non solum ex filio, sed et ex filia natus ad exclusionem agnatorum substitutorum, qui illas ab intestato non excluderent, tum ut sua dispositio conformis sit non modo iuri coi, sed et statutis loci iuxta tradita per Bar. in l. vi iurjurandi. §. si liberi. ff. de op. lib. Bart. Alex. & alij scrib. in l. heredes mei. §. cu ita. ff. ad Treb. tu quia hanc interpretatio, & declaratio coadiuuatur ex text. in l. cu acutissimi. C. de fideic. vbi non solum filij, sed filia quoq; & alia descendentes foeminae excludunt substitutos extraneos, quales sunt hi, qui gradu quinto, vel sexto remoti sunt a persona testatoris, & Ioanotij heredis grauati. Et quis testator pp substitutos et collaterales excluderet filias proprias, no tn ob hoc dici debet, ipsum uoluisset excludere neptes Ioanotij filij & heredis, primo ne, ut dictum est, dato vno inconuenienti plura se quantur §. l. i. cum ibi not. C. de dot. promiss. & l. si q in prin. C. de inno. testam. absurdum namq; foret, q ex exclusione propria filia pp substitutos extraneos neptes quoq; ex filio diceretur exclusas §. humanitatis ratione, de qua in d. l. cu acutissimi: neq; de filiabus testatoris ad eius neptes arguendum est ad illa exclusionem ut infra dicitur. Deinde quia inter illas diuersa militat ratio, nam testator filias pp substitutos exclusit, qm illis de dotib. prouidit non solum in casu institutionis filioru, sed et in casu substitutionis extraneoru, & par filia non fuerunt penitus exclusas, imo congruenter dotata: qd secus contingeret in neptib. si non comprehenderentur sub illa adone si sine filijs legitimis, & naturalib. quia illis nullo modo prouisum reperiret: qd minime dicendum est, alioquin hac diceretur aequitas abusua, ut inquit Bald. in l. si defunctus. C. de suis, & legi. d. l. maximum uitium. Itaq; de filiabus testatoris ad neptes non est arguendum. ¶ Nec obstat d. l. si uia matre, quia tex. ille procederet, q nec absurdum, nec interueniens aliquod resultaret: deinde qm no militaret diuersa ro exclusionis: vbi aut est diuersa ro ibi & diuersa

- diuersa iuris dispositio adesse potest. l. a Titio. ff. de
 12 verb. oblig. cū alijs vulg. ¶ Quod autē de iure, &
 regulariter filiorum appellatione ēt in pōne cō-
 prehendantur filij fōmine, & sic nepes testatoris,
 faciuntq; deficere pōnem illam si filius decesserit
 sine filijs legitimis, & naturalib. est opinio à scribē-
 tibus magis recepta, ut in indiuiduo decidunt lo.
 Andr. Anto. & alij, quos supra retuli, in d. c. Raynal-
 dus per illum text. multosq; adducit Soc. in d. l. cū
 auus. Nec aduersanter consi. Pau. Cast. 79. casus iste
 frequenter accidit, & cōsi. Decij. 5. & cōsi. Barbat.
 52. p totum inter consilia Alex. lib. 4. qm procedūt,
 13 t qn nepes sub illa pōne si sine filijs legitimis, &
 naturalib. comprehēderent ad exclusionē partio-
 rum suorū substitutorum, & sic aliorum filiorū tes-
 tatoris, qui in institutione filiarū, fōminis praelati
 fuissent; tunc n. verum esset nepes ex alio filio non
 posse facere deficere conditionem illam si sine fi-
 lijs. Secus vero est, qn ad exclusionem extraneorū,
 seu collateralium, qui in remoto, puta quinto, & sex-
 to gradu distant ab ipso testatore, seu filio, cui fa-
 cta esset substitutio, veluti est casus hōster: & hoc
 argō corū, q hāc per Bart. & alios in l. pen. C. de im-
 pub. & alijs substitut. & in l. haeredes mei §. cū ita ff.
 ad Treb. Hanc distinctionem tanq inter docto. ca-
 nonicam semper consulendo, & iudicādo sequi-
 tus sum, illiusq; inuentor fuit Paul. Cast. in d. consi.
 79. vt refert, & sequitur Alex. in consi. s. li. 4. & pos-
 sunt fm illam concordari multa consilia diuerso-
 rum doctorum & collegiorū, q hūc vident, egoq;
 ita diuersimode in hac pōne modo filiam fōmi-
 nam contineri, modo non cōtineri consuli, vt ex
 pcedentib. consilijs apparet quorū duo nepes ex-
 cludunt pp. substitutum, qui esset de filijs, & descē-
 dentib. testatoris, aliud pp. psumptam mentem, que
 oino ex alijs dispositis colligebat. ¶ Et hanc insiam,
 q si aliquis extraneus, valdeq; remotus, qui non ef-
 fet de descēdentib. fuit substitutus, tunc nepis ex
 filio faciat deficere pōnem illā ad exclusionē sub-
 stituti, substitutū conari sunt Bononienses, Perusi-
 ni, & Collegium Aueniconicum, ut refert Pau. de
 Cast. in l. 1. in fi. C. de cond. inster. & latissime hunc ar-
 ticulum per multas col. discussit Soc. in d. l. cū auus
 col. 55. qui et eum pdicta distinctione pertrāsire vř.
 ¶ Ad fauorē quoq; Mariae nepis, & pñr Iulij eius fi-
 lij, & hrdis, q illa pō si sine filijs decesserit, ob eius
 existentia, nec masculinitatis qualitas repetita cen-
 14 seatur, multipliciter ostendi pōt, & primo, t nā qua-
 litas adiecta uni personā in pcedenti oratione posi-
 ta nunq in alia oratione sequenti, & separata repe-
 titā si censetur, Bar. in l. scia. §. Caio ff. de fund. inst. r.
 & in l. in repetendis ff. de lega. 3. & in l. si ita stipula-
 tus. §. grifogonus ff. de verb. oblig. ergo qualitas ma-
 sculinitatis expressa in personis in institutione di-
 spōsitue positis necessario non debet dici expres-
 sa in sequenti oratione pōnaliter posita. ¶ Secūdo
 licet aliqn qualitas adiecta uni speciei personarum
 in una oratione soleat dici repetita in alia oratio-
 ne, in qua fieret mētio de eadē specie personarum,
 ut voluit Bar. in d. §. Caio, & in d. l. in repetēdis cum
 alijs, tñ secus esset, qn diuersa militaret rō inter illas
 personas, Bar. in d. §. grifogonus col. pen. uerf. oppo-
 no hic, & argu. no. per Bar. in l. 3. §. filius uerf. uenio
 ad quartam. ff. de lib. & post. in l. talis scriptura in fi.
 & in l. licet ff. de lega. 1. At in casu nec urenti alia mi-
 litat rō, quia in pcedenti dispositione, in qua fit mē-
 tio de masculis, tractatur de admittēdo filios ma-
 sculos testatoris ad successionē, in oratione uerō,
 in qua illa pō si sine filijs legit. & nat. fuit appōsa,
 agitur de excludēdo collaterales ualde remotos à

substitutione in casu quo illa pō si sine filijs deces-
 serint, eueniret. itē in prima tractatur de admittē-
 do filios, pprios testatoris in sequēti, cui dicta pō
 fuit appōsa, agē de admittēdo extraneos, hoc est
 collaterales ualde remotos, inter quos diuersa mi-
 litat rō d. l. cū acutissimi cū alijs, quare masculinita-
 tis qualitas expressa in pcedenti orōne non debet
 dici repetita in sequenti in qua de filijs fit simplex
 mētio. Præterea in pcedenti fit mētio de masculis
 dispositiue, in sequenti autē fit simplex mētio de fi-
 lijs pōnaliter, q sunt diuersa naturæ, arg. l. si quis
 sub pōne ff. si quis omis. cau. test. & corū, q uoluit
 Bar. in l. Gallus. §. & quid si tñ ff. de lib. & post. nec
 dicēdū est q in eadē oratione fuerit expressa perso-
 na filiorum simpliciter pōnaliter, ac persona sub-
 stitutorum cum qualitate masculinitatis, igitur il-
 la masculinitatis qualitas debet ēt dici repetita in
 filijs sub condōne positis: qm licet qualitas posita in
 eadē orōne respectu certarum personarum debeat
 dici repetita in eadē oratione respectu aliarum per-
 sonarum, ut colligitur ex ijs, q hāc in d. §. Caio, in d.
 l. in repetendis cum alijs, & Arct. in consi. 1. Tā p-
 dicta uera esse existimarem, qn in eadem oratione
 persona essent per copulā, & coniuncta Bar. in d. §.
 Caio, uel p alia dictionem repetitiuā Bar. in d. l. in
 repetendis cum alijs, secus, ut ibi & per ea, q ipse Bar. di-
 cit in d. §. grifogonus. Cederet ēt hoc uerū esse, qn
 in psonis prius notatis qualitas illa adiecta fuisset.
 secus si adiecta foret psonis ultimo loco positae, ca-
 namq; tunc non diceretur repetita in prius simpli-
 citer denotatis, ut fuit in l. a Bar. in l. aua ff. de cond.
 & demon. qn pcedētia magis influunt in sequētia,
 q sequentia in pcedentia, maiorisq; efficaciz sunt
 pcedentia ad sequentia, q ē 5, ut ibi & colligitur ex
 ijs, q inquit Paul. de Cast. in d. l. aua l. qui quis ff. de
 lega. 3. ¶ Adde, q si ex repetitione qualitatē adie-
 ctæ in fine, seu in personis post positae inconueniens
 resularet, nunq illa qualitas in pcedentib. repetita
 censet, Abb. in c. ecclesia de electio. in 6. notab. fa-
 ciunt not. per Bar. in l. talis scriptura in fi. ff. de lega. 1.
 sed si qualitas masculinitatis adiecta ex post facto
 personis substitutis cēteretur adiecta filijs prius in
 pōne positae, resularet inconueniens, qn prius ex
 filio instituto, q est de descēdentib. testatoris, ex-
 cluderetur penitus à successione sui patris, & au-
 pter extraneos, & ualde remotos d. l. cum acuti-
 simi, & rōne illius in naturali rōne fundatā, igitur
 & c. ¶ Nec aduersatur, q si uerum esset, q d. Maria
 nepis ex filio excluderet ultimo loco substitutos,
 sequeretur, q ipsa plus pñr atq; haberet ex bonis tes-
 tatoris, q pñra testatoris filia, quod iniquum uide-
 retur, ut minus dilectus plus haberet q magis dile-
 ctus pōnem dictæ l. cum auus, dictæ l. cum acuti-
 simi & l. si cognatis ff. de reb. dubijs: Quia rōdetur
 hoc non esse inconueniens in casu, de quo agitur,
 cum filia dotes duplicatas, quas habuit cōsequuta
 fuerit immediatē ex dispositione testatoris, aut
 quod haberet nepis comprehēsa sub illa condōne
 si sine filijs, consequeretur ex legis dispositione ab
 intestato tanq hares Ioannortij patris sui, ex mēte
 tñ testatoris nō immediata, sed mediata, ut est text.
 clarus in fi. cum gl. cōiter recepta in l. Lucius la grā
 15 de ff. de hered. insti. ¶ Præterea regulariter, ac iur-
 dicē loquēdo ex iuris psumptione Bartholomeus
 testator magis dilexisse nepem ex filio psumit,
 q filiam: qm amor descendit, ipseq; auus magis per-
 petuari, & eius memoria magis conseruari vř per
 nepotes, & nepes, q per filios, & filias l. liberorum
 vbi casus notabilis in fi. ff. de verbo. signif. Illud ad
 hæc, quod nepis plus habere potuisset, est contra-
 gna

[illegible]

phat hoc pcedere, et, qñ tractaret de onere, & gra-
uamine fideicommissi, vt ibi, & hoc indistincte uo-
luit Bart. in l. i. ff. de uerb. signific. qñ masculinum
fuit expressum per nomen appellatiuū, atq; agebat
de fauore fœminarū, ut q̄ ipse dicerentur compre-
hensæ ad exclusionem extraneorum, & remotio-
rum, vt ex verbis Bart. ibi colligitur, tunc masculi-
num concipit fœmininū, & Alex. in apofat. Bart.
in d. l. i. ponit q̄stionē, q̄ si statutum pro forma re-
quirat in s̄c̄tibus scripturam triū virorum, sufficiet
scriptura et̄ trium fœminarum in casibus, in quib.
fœminæ testes esse possunt, quicquid dixerint ali-
qui tēnentes s̄rum per iura quædam, quib. Alex.
ibi rīdet. At hic de masculis facta fuit mentio p
nomen appellatiuū filijs, & testatoris mens nō re-
pugnat, sed potius conuenit, vt filij Ioanniti et̄ cō
prehendantur, vt supra dixi, illisq; et̄ materia con-
gruit vcz vt ad successionē admitti queant d. l. ma-
ximum vitium cum alijs, ergo & c. Secundo rīdeo
huc fecido argō, q̄ tñ de filijs in p̄dōne fit mētio,
si illa p̄dō d̄r ap̄posita in fauorem ipsorū filiorū in
p̄dōne positorum, tunc filiorū appellatio illos quo-
que comprehendit, qui ex interpretatione veniūt,
vt sunt nepotes, Bart. not. in l. liberorum col. 3. vers.
4. casu. ff. de uerborū significatio. Eadē ergo rōne
idem omninō dicendū est de filiab. fœminis, q̄ ex
interpretatione masculorum, huc et̄ filiorū appella-
tione contineri d̄r, vt voluit iureconsultus pari-
ter de nepotib. & de fœminis loquendo in l. iusta in
terpretatione. ff. de verb. signif. & hæc v̄r ratio satis
cōcludens. Quōd aut̄ de filijs in casu nostro in p̄dō-
ne expressis ad fauorem dictorū filiorum mentio
facta fuerit, colligitur ex l. Lucius la grande circa
fi. ff. de hered. instit. de illis. n. in p̄dōne fuit adiectū,
vt ipsi filij substitutos excludant, & ad successionē
ab intestato ex legis dispositione admittantur, vt de
se patet, argō l. fi. ff. de iure delib. & l. ex facto. ff. ad
Treb. & not. per glo. in d. l. Lucius circa fi. cum alijs
plurib. Et̄ in p̄dicta limitatur tex. in d. l. qui heredi,
& in d. l. maxius. ff. de condi. & demon. ut p̄ Bart. in
d. l. liberorū in vers. 4. casu. ¶ Et ex his resolutur et̄
tertium argm̄ de not. per Bart. in d. l. liberorum in vers.
3. casu col. 3. nam vt proxime dixi, illa verba Bart.
posuit p̄ aduersarios retorqueri, & pro nobis indu-
ci. ¶ Sublatum quoq; ex his v̄r quartū argm̄ de no-
mine appellatiuo sub signo masculino expresso.
¶ Cessat et̄ quintum, q̄ cum testator ab hereditate
excluserit filias fœminas, nepces ex filio magis
exclusisse v̄r argō d. l. si uiua matre: Nam multipli-
citer supra fuit demonstratum, q̄ in hoc casu licet
filiz fuerint exclusæ, non tñ idem dicendū est de fi-
liab. filij, & sic de neptib. testatoris ex præsumpta il-
lius mente, q̄ ex multis colligitur, vt iam ostendi-
mus, præsertim cum agatur de admitendo agna-
tos collateralēs valde remotos ad exclusionem de-
scendentium fœminarum p̄ statutum loci: q̄ et̄
cū naturale rationē, q̄ traditur in d. l. cū acutissimi
cū alijs. ¶ Neq; v̄r obstat, q̄ testator filias exclusit
et̄ pp̄ agnatos eodēdem masculos ad conseruationem
agnationis, & familiæ: q̄ rō pariter, imō magis
cū illius nepces militare, v̄r ut supra dictum est: Quia
in primis dicto, q̄ p̄ licet dici soleat, q̄ dispositio ex-
cludens fœmina censeatur fauorabilis tanq̄ indu-
cta ad fauorē masculorū pro conseruatione agna-
tionis, & p̄r it̄ extensibilis de filiabus ad nepces, tñ
hoc uerum est, inquantum illa dispositio ad fauorē
masculorum descendantium facta fuit, ueluti no-
tant Bal. & alij in l. uenia. C. de in ius uocan. & ibi
Alex. & in consi. 3. 2. & 89. lib. 6. & in consi. 141. lib. 7.
At qñ huiusmodi dispositio facta esset ad fauorem

non descendendum, sed collateralium, qui valde remoti essent, pro ut contingit in casu nostro, ea cesseretur odiosa d.l. maximum uitium, vt signanter declarat Alex. in cōsi. 144. vol. 6. Ex quo inferitur, qd hoc ultimo casu si filia simpliciter fuisset exclusa pp dictos collaterales longè remotos, illa dispositio tanq̃ odiosa ad nepotes ex filio nō posset, nec deberet extendi, argul. cum quidā ff. de lib. & posth. Ad propositum ē nobis optimè inseruit glo. singularis in d. l. uenia, q̃ voluit, qd dispositio, q̃ pōt dici fauorabilis, ac ēt principaliter odiosa, quatenus fauorem continet, pōt extendi, quatenus verò odiū, est restringēda, haud amplianda. Inscruiunt ad hanc ea, q̃ voluit Bal. in d. l. uenia circa fi. qui subdit, qd aut dispositio dicit, qd filij excludunt filiam foeminā, & tunc neptem quoq; ex filio excludunt, & hic nō est casus noster, qm̃ testator non dixit, qd filij excluderent filias. Aut dispositio dirigit verba simpliciter ad filias, qd illa sint dotāda, & nōr exclusae censentur, prout est casus noster; & tunc nepes non censentur exclusae, quia hanc dispositio se ad filias simpliciter referens dīr odiosa, & sic restringenda. Præterea Bal. ibi loquitur, qm̃ foemina, hoc est filia excluditur pp filios, & descendentes mascululos, quo casu dici pōt, dispositionē cēferi fauorabilem: aliud autē esset, qm̃ filia pp remotiores agnatos collaterales excluderetur, nam tunc dispositio tanq̃ principaliter odiosa fm̃ Alex. in d. cōsi. 144. col. 2. uerf. pro hoc ēt facit lib. 6. potius esset restringēda, ut p glo. in d. l. uenia: & fm̃ prædicta possunt ēt intelligi ea, quæ Bal. ibi inquit. ¶ Adde t̃ fortē uerius esse in puncto iuris, qd dispositio, quæ mascululos uocat, & non admittit foeminas, non sit in dubio inducta p agnationis conseruatione, nisi ex aliquib. alijs coniecturis hoc inferatur: nam quare mascululi uel à statuto, uel à testatore foeminis præferantur, multiplex rō pōt assignari, & nōr illa conseruationis agnationis non vñ unica, nec singularis, adeo, qd ex illa tanq̃ expressa fieri possit extensio, quicquid dicant illi, qd simpliciter uolunt ex ea uicua ratione conseruationis agnationis dispositionem fuisse introductā, vt in plurib. locis scrib. dicunt. Quod autē illa tm̃ unica ratio non sit, sed plures, & diuersæ, colligif aperit ex ijs, qd notanter scribit Lapsus in allega. 101. quæ refert, & sequitur Soc. in cōsi. 9. col. vlti. lib. 3. idē inquit Ludo. Bologninus concius meus in cōsi. 60. col. penul. & Alex. in cōsi. 80. col. 3. uerf. rursus lib. 1. Quo fit, ut ex illa ratione conseruationis agnationis nequeat necessariō argui in casu, de quo agitur nisi ea fuisset expressa. ¶ Vltimo argo, qd masculinitatis qualitas expressa in filijs institutis, & in substitutionis debeat dici repetita in pōne illa, si sine filijs legitimi, & natural. decesserint, patet rñsum ex multis supradictis, qd illa qualitas hoc in casu non pōt dici repetita, prout sæpe fit, ut per Anan. in cōsi. 22. Bar. in cōsi. 3. circa fi. lafin l. qui filiab. in prin. ff. de leg. 1. Anch. in cōsi. 119. & Alex. in cōsi. 38. lib. 6. Post ēt dici, t̃ illam pōnem si sine filijs fuisse appositā in dispositione onerosa, & sic odiosa, per qd filia, & foemina ab hereditate patris excluduntur pp agnatos remotiores, ut supra: & ideo in illis uerbis si sine filijs non debet dici repetita ea qualitas masculinitatis, vt voluit Bar. in l. prætor §. erit que ff. ui bono. rap. in l. talis scriptura in fi. ff. de lega. 1. uxori. §. vxor ff. de lega. 3. & supra ēt tetigi, Soc. in cōsi. 86. in prin. col. 4. lib. 2. & Deci. in cōsi. 308. ¶ Non obstat coniectura collecta ex eo, qd facta fuit mentio de filijs in masculino genere, & masculinum non concipit foemininum p̃sertim in pōnibus, Bar. in d. l. 1. & in d. l. liberorū ff. de uerb. signif. Nam hæc coniectura

ra fuit sublata, retorquēdo dicta Bar. & Alex. in d. l. 1. & in d. l. liberorū. Alia quoq; coniectura de exclusionē filiarum multis modis supra sublata est. ¶ Postremō non aduersatur, qd testator postea reasumendo pōnē illam si sine filijs adiecit ea uerba ut supra, pp qd vñ intellexisse de masculinis per ea que ibi dicta sunt, huic nō cōsiderationi primo ridetur, qd illa uerba, ut supra, stante repetiti uia non qualitatē masculinitatis, sed qualitatē illius legitimis, & naturalibus, quæ semper illi pōni, si sine filijs ante, & post à testatore fuit adiecta: & ideo testator uolens enunciatiuē reasumere illam pōnem dixit si sine filijs, ut supra, vñ legitimis, & naturalibus, aliquin potuisset intelligi de filijs simpliciter, & nōr ēt in naturalibus tm̃ uerificari. ex facto, §. si quis rogatus. ff. ad Treb. l. fi. ff. de iure delib. Secundo uoluit testator per illa uerba ut supra enunciatiuē loquendo demonstrare, qd intelligebat de ea pōne, de qua supra loquutus fuerat, non autē qd in ea pōne uoluerit repetere qualitatē masculinitatis, cum & supra, & infra multis in partib. testamēti enunciatiuē mentionem faciens de illa pōne si sine filijs cā sapissimè repetēdo nunq̃ masculinitatis qualitatē adiecerit, dicendo si sine filijs masculis legitimi, & natural. sed simpliciter dixerit de filijs, quorum appellatione in casu q̃tionis proposita nepes testatoris, hoc est filia loānotij grauati contineri potuerunt, ueluti iam latius probatū fuit: & ex uerbis non solū bis, sed ter ēt, quater, & sapissimè repetitis clara colligitur coniectura, qd testator noluerit intelligere de filijs cū hac qualitate masculinitatis p̃ illa, qd dixi agnando p̃ aduersarios ad fauorē lulij, pro quo iudicandū oīno esse ex prædictis existimo. Laus Deo.

S V M M A R I V M.

- 1 Filio, uel nepote grauato restituere per fidei. si decesserit sine liberis masculis, fideicommissum locum habet, si cum foeminis decedat, secus si cum masculis.
- 2 Testator instituit filios mascululos iunier, aliter, et foeminas in certa quantitate, et filios instituit, si decesserit sine filijs, in uicē substituente, si unus cum filiabus foeminis decedat, substitutioni non excluduntur, & quomodo hoc uerum sit.
- 3 Argumentum ex coniecturata, & præsumpta mente testatoris in substitutionibus & fideicommissis de iure procedit.
- 4 Argumentum a magis dilectis ad minus dilectos, & de contra quoad exclusionem, & inclusionem procedit.
- 5 Substitutus a filij, uel filiabus grauati nō excluditur, si de mente testatoris appareat.
- 6 Affectio maior est erga natos, quàm nascituros.
- 7 Prohibitio alienationis bonorū facta respectu familiaris, et agnationis fideicommissum inter illos de familia inducit, p̃sertim qd extra familiā quouis modo ēt bñdē instituēdo alienant.
- 8 Filij, aut alijs descendantibus institutis in uicē substituunt, aut aliter per fideicom. grauatis, quando fideicommissio locum sit.
- 9 Foemina de linea masculina dicuntur, & in illis durat linea masculina, nisi testator secus disposuerit.
- 10 Legitima quibus, & ex quibus debeatur.
- 11 Trebellianica a quibus, quo iure, & ex quibus detrahatur, & ex quibus non.
- 12 Fructus percepti ex bonis fideicommissi an, & quando in trebellianicam imputantur.
- 13 Et a quo die sint restituendi.
- 14 Dotes ex quibus bonis debeantur, & soluenda sint, quando bona sunt fideicommissio subiecta.
- 15 Etiam, & ultra sunt dictiones inclusuæ.
- 16 Legatum dotium relictum a fideicommissario primo in bonis suis, & in subsidium, deinde in bonis fideicommissi, qui etiam sine illo legato dotare teneretur, quid operetur.
- 17 L. si quando ff. de leg. 1. declaratur.

Dispositio testatoris, aut legatū quādo superflua dici possunt.

18 Dicit